

ANA GONZÁLEZ-PINTO ETA MARÍA PUY PORTILLO, ZUZENDARI ZIENTIFIKO BERRIAK

Hurrenez hurren, Osasun Mentalaren eta Obesitate eta Nutrizioaren arloak zuzenduko dituzte profesional biak Carlos III.a Osasun Institutuaren mendeko Sareko Ikerketa Biomedikorako Zentroan

◀ Eunate F. Domínguez

GASTEIZ –Arabarrek eta, oro har, Euskal Autonomia Erkidegoak indarra eta lidergoa erakusten jarraitzen dute arlo zientifikoetan, eta, aldi berean, urrats sendoak ematen jarraitzen dute emakumeen eta gizonez arto genero-berdintasunaren arloan. Hala, azpimarratu behar da Euskal Herriko Unibertsitateak (UPV/EHU) berri positiboa eman duela egunotan Red Ciber Ikerketa Biomedikoko Zentroko zuzendari zientifiko berriei buruz. Izan ere, duela gutxi Ana González-Pinto eta María Puy Portillo zuzendari zientifiko berriak izendatu dituzte Ciberen.

Hala, eta ildo horretatik jarraituz, zehazki, Carlos III.a Osasun Institutuaren mendeko Sareko Ikerketa Biomedikorako Zentroak (Ciber, gaztelaniazko siglen arabera) bere 13 eremuetako lautako zuzendaritza zientifikoak berritu ditu. Horietako bi Euskal Herriko Unibertsitateko ikerlariek zuzenduko dituzte: Ana González-Pinto, Osasun Mentaleko Ciber (Cibersam), eta María Puy Portillo, Obesitatearen eta Nutrizioaren Fisiopatologia arloko Ciber (Ciberobn). Nortzuk dira Ana González-Pinto eta María Puy Portillo? González-Pinto Arrillaga Euskal Herriko Unibertsitateko Psikiatriako katedraduna da. Plaza Arabako Unibertsitate Ospitaleko (ESI Araba) Psikiatria Zerbitzuko buruari lotuta dago. Cibersameko ikertzaile nagusia da, eta kalitate-arduraduna eta nahasmendu bipolarren arloko arduraduna izan da. Era berean, Bioaraba Institutuko neurozientzien arloa zuzentzen du. Nazio eta nazioarteko ikerketa-proiektu ugari zuzendu ditu, eta eragin handiko nazioarteko 300 artikuluko gehiago idatzi ditu. Nahasmendu bipolarrean, lehen gertakari psikotikoetan, hanturan, suizidioan eta kanabisean egindako ikerketengatik nabarmendu da. Gaur egun, gaixotasun mentalaren prebentzioan ere lan egiten du, eskoletan prestakuntza emanez, Upright proiektu europarraren bidez. Gaixotasun mentalari buruzko ezagutza zabalteko lanak egiten ditu prentsan, sare sozialetan eta liburuen argitalpenean. Sari ugari jaso ditu, besteak beste, Medikuen Elkargoaren Ikerketa Saria 2013an eta Espainiako Medikuntzako Errege Akademiak ematen duen ibilbide profesionalerako saria.

Bestalde, María Puy Portillo Farmazian lizentziatu eta doktoratu zen, Nafarroako Unibertsitatean, eta Lizentziatura eta Doktoregoko aparteko sariak jaso zituen. Euskal Herriko Unibertsitateko irakaslea da 1990etik, eta 2010etik katedraduna da (Nutrizioa eta Bromatologia). Giza Nutrizioa eta Dietetikako Graduaren koordinatzailea eta Nutrigenomika eta Nutrizio Pertsonalizatuko Doktorego Programaren zuzendaria da, eta Nutrizio eta Obesitate ikerketa-taldea zuzentzen du. Talde hori Eusko Jaurilaritzak euskal unibertsitate-sistemaren bikaintasun-talde gisa aitortu du, eta Bioaraba Osasun Ikerketa Institutuan integratuta dago. Autonomia, nazio eta nazioarteko 62 ikerketa-proiektutan parte hartu du, eta horietako 39tan ikertzaile nagusia izan da. Ikerketa horren ondorioz, 230 artikuluko zientifiko argitaratu ditu, eta 34 liburu-kapitulu, 2 liburu eta elikadurari buruzko 14 dibulgazio-gida idatzi ditu. Gainera, bi patentetan parte hartu du, horietako bat ustiapenean. 17 doktorego tesi ere zuzendu ditu, gehienak nazioartekoak. Unibertsitate eremutik kanpo, Espainiako Nutrizio Elkartearen presidentea izan da (2019-2023), Nazioarteko Nutrizio

Lerro hauekin batera, Ana González-pinto eta María Puy Portillo. Argazkia: Utzita

ko Unibertsitateko irakaslea da 1990etik, eta 2010etik katedraduna da (Nutrizioa eta Bromatologia). Giza Nutrizioa eta Dietetikako Graduaren koordinatzailea eta Nutrigenomika eta Nutrizio Pertsonalizatuko Doktorego Programaren zuzendaria da, eta Nutrizio eta Obesitate ikerketa-taldea zuzentzen du. Talde hori Eusko Jaurilaritzak euskal unibertsitate-sistemaren bikaintasun-talde gisa aitortu du, eta Bioaraba Osasun Ikerketa Institutuan integratuta dago. Autonomia, nazio eta nazioarteko 62 ikerketa-proiektutan parte hartu du, eta horietako 39tan ikertzaile nagusia izan da. Ikerketa horren ondorioz, 230 artikuluko zientifiko argitaratu ditu, eta 34 liburu-kapitulu, 2 liburu eta elikadurari buruzko 14 dibulgazio-gida idatzi ditu. Gainera, bi patentetan parte hartu du, horietako bat ustiapenean. 17 doktorego tesi ere zuzendu ditu, gehienak nazioartekoak. Unibertsitate eremutik kanpo, Espainiako Nutrizio Elkartearen presidentea izan da (2019-2023), Nazioarteko Nutrizio

Ana González-Pinto artxiboko-irudi batean. Argazkia: Pilar Barco

Federazioko (FINUT) patroia da 2014tik, eta Nutrizio eta Dietetikako Akademia Nazionalako ohorezko kidea 2017tik. Gainera, Elikagaien Segurtasunerako Espainiako Agentziaren Batzorde Zientifikoko kidea izan da (2019-2023). Arabako Emakume Profesionalaren Saria (AMPEA) jaso du eta International Union of Nutrition Societies (IUNS) erakundeko Fellow izendatu dute.

Atzerriko Agentzien Ebaluaziorako Batzordeetan ere parte hartu du (Zientziarako Txekiari Fundazioa, Conacyt, Foncyt, Aldebiko Ikerke-

tarako Fundazioa, eta abar). Anepeko kidea izan da Elikagaien Teknologiarenean (2012-2018), Euskal Unibertsitate Sistemaren Kalitatea Ebaluatuta eta Egiaztatzeko Agentziako kidea, eta European Commission Health erakundeak gonbidatuta lan egin du ikerketa-proiektuen ebaluazioan.

Azkenik, Ciberi buruz, EHUtik hauerako azaldu zuten: "Sareko Ikerketa Biomedikoko Zentroa (CIBER) partzuergo publiko bat da, Carlos III.a Osasun Institutuari atxikia (Zientzia eta Berrikuntza Ministerioa), eta

XEHETASUNEZ

● **Zuzendaritza.** Carlos III.a Osasun Institutuaren mendeko Sareko Ikerketa Biomedikorako Zentroak (Ciber, gaztelaniazko siglen arabera) bere 13 eremuetako lautako zuzendaritza zientifikoak berritu ditu. Horietako bi Euskal Herriko Unibertsitateko ikerlariek zuzenduko dituzte: Ana González-Pinto, Osasun Mentaleko Ciber (Cibersam), eta María Puy Portillo, Obesitatearen eta Nutrizioaren Fisiopatologia arloko Ciber (Ciberobn).

● **Ana González-Pinto.** González-Pinto Arrillaga Euskal Herriko Unibertsitateko Psikiatriako katedraduna da. Plaza Arabako Unibertsitate Ospitaleko (ESI Araba) Psikiatria Zerbitzuko buruari lotuta dago. Cibersameko ikertzaile nagusia da, eta kalitate-arduraduna eta nahasmendu bipolarren arloko arduraduna izan da. Era berean, Bioaraba Institutuko neurozientzien arloa zuzentzen du. Nazio eta nazioarteko ikerketa-proiektu ugari zuzendu ditu, eta eragin handiko nazioarteko 300 artikuluko gehiago idatzi ditu. Nahasmendu bipolarrean, lehen gertakari psikotikoetan, hanturan, suizidioan eta kanabisean egindako ikerketengatik nabarmendu da.

● **María Puy Portillo.** Farmazian lizentziatu eta doktoratu zen, Nafarroako Unibertsitatean, eta Lizentziatura eta Doktoregoko aparteko sariak jaso zituen. Euskal Herriko Unibertsitateko irakaslea da 1990etik, eta 2010etik katedraduna da (Nutrizioa eta Bromatologia). Giza Nutrizioa eta Dietetikako Graduaren koordinatzailea eta Nutrigenomika eta Nutrizio Pertsonalizatuko Doktorego Programaren zuzendaria da, eta Nutrizio eta Osasuna Masterraren zuzendaria izan da.

Eskualde Garapeneko Europako Funtzasko (EGEF) finantzatzeko. Bere helburua Osasun Sistema Nazionalaren eta Zientzia eta Teknologia Sistemaren egiten den biomedikuntzako eta osasun-zientziatiko bikaintasun-ikerketa bultzatzea da. Gaur egun, CIBERek 6.000 ikertzaile inguru ditu atxikita eta kontratatuta, 518 ikerketa-taldetan integratuta, kontsortzioko 104 erakundetan baino gehiagotan banatuta". Ciberen programa zientifikoa 13 ikerketa-arlo desberdinetan, ondorioztatuta zuten. ●